

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus 2020

Keskeiset nostot Valtiovarainministeriön
budjettiesityksestä.

Lähde: VM Valtion talousarvioesitys 16.8.2019

Päivi Väisänen-Haapanen
@HaapaPaivi

11.9.2019

Sivistyspalvelut tukevat kuntalaisten
osaamista, hyvinvointia ja kunnan
elinvoimaa.

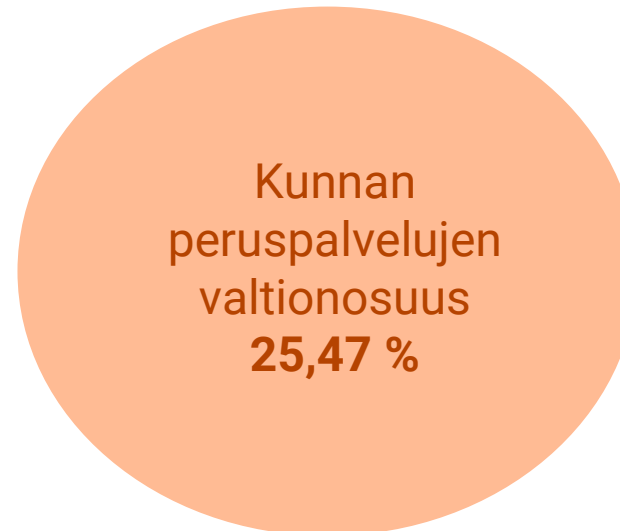
Kunnat tarvitsevat riittävästi toimivaltaa
ja resursseja niille annettujen tehtävien
hoitamiseksi.

Elinvoimaa sivistyskunnasta

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

7,3 mrd.€ (2019: 8,5 mrd. €)

- Sivistyspalvelut: varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, yleiset kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukaskohtainen taiteen perusopetus.
- Muutos -1 163 M€. Kuntien verotuloperustemuutosten kompensatiot erilliselle momentille 1 967 M€. Valtionosuusrahoitus lisääntyy 804 M€.

Yleistä

OKM-rahoitus

Valtionosuus 1 899 447 000 euroa (1 825 264 000 euroa) kasvaa opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalalla 74,2 miljoonalla eurolla.

- Indeksitarkistus
- Kustannustason tarkistus
- Veikkausvoittovaroja 548 M€ (563,8 M€) on käytettävissä 15,8 M€ kuluvaan vuoteen vähemmän.

Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

Määräraha valtionosuuksiin ja –avustuksiin

- 2019 708 705 000 euroa
- 2020 729 893 000 euroa (muutos 21,1 M€ +3 %)

Yleissivistävä koulutus, varhaiskasvatus ja vapaa sivistystyö, yhteiset menot

- 9 687 000 euroa (-4,8 M€ -33 %)

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen kehittäminen
  - Korkeakoulujen rahoituksessa 2020 lisäys 4 M€ (2019 5 M€.)
- Subjekttiivisen varhaiskasvatuksen laajennus 7,1 M€
- Varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen 6,7 M€
- Positiivisen diskriminaation avustus -2,5 M€ (2019: 10 M€)
tasa-arvon ja osallisuusasteen vahvistamiseen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

- Ohjaustuntimäärä 3 710 000 tuntia (3 390 000 tuntia)
- Ohjaustunnin hinta 26 euroa
- Valtionosuus 55,2 milj. euroa.
- HO: Lisäys 5 milj. euroa harrastusmahdollisuuteen koulupäivän aikana.

Esi- ja perusopetus

- A1-kielen varhentaminen 1. vuoden keväällä. 7,5 M€, yhteisistä menoista -0,3 M€.
- Kustannustason muutos 2,7 %, kustannustenjaon tarkistus ja muutos kustannuspohjaan ja suoritemäärän muutos yhteensä +19,9 M€.
- Kotikuntakorvauksen perusosa nousee 216,56 €/asukas 6816,73 €/asukas (2019 6600,17 €/asukas).
  - 2019 Säästö 320,77 € perusosasta (HE 99/2017 vp opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain muuttamisesta)

OKM Esi- ja perusopetuksen täydentävä rahoitus M€

Esi- ja perusopetus	2018	2019	2020	Erotus
Perusopetukseen valmistava opetus	52,0	48,7	47,1	- 1,60
Muiden kuin oppivelvollisten opetus	27,6	21,0	32,7	11,70
Pidennetty oppivelvollisuus, 5-v	3,9	3,7	3,9	0,20
Muiden kuin oppivelv. PO aineenopetus	3,8	3,8	3,8	-
Ulkomailla toimiva perusopetus	3,1	3,3	3,8	0,50
Pidenetty oppivelvollisuus, vaikeimmin kehitysvammaiset	44,7	47,4	50	2,60
Pidennetty oppivelvollisuus, muut kuin vaikeimmin k...	182,5	180,8	191,6	10,80
Sisäoppilaitoslisä	2,0	2,7	2,8	0,10
Koulukotikorotus	1,0	1,0	1	-
Joustava perusopetus	6,0	6,0	6	-
Lisäopetus	6,8	6,6	7,1	0,50
Yhteensä	333,4	325,0	349,8	24,80

Yleissivistävä koulutus Valtionavustukset 2020

Yleissivistävän koulutuksen valtionavustusten kohdennus	2018	2019	TAE2020
Innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä koulujen ja oppilaitosten kansainväliseen toimintaan.	5 575 000	5 575 000	5 575 000
Kouluksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämisen, kka-palkkaukseen + ryhmäkoon pienentäminen	42 228 000	30 228 000	15 228 000
Kerhotoiminnan tukeminen	5 865 000	5 865 000	2 865 000
Laajamittainen ja suppea kaksikielisen opetuksen järjestäminen sekä kielikylpytoiminta	842 000	842 000	842 000
Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetus ja muu opetus	16 975 000	18 975 000	19 975 000
Varhaiskasvatus: Positiivinen diskriminaatio		10 000 000	7 500 000
YHTEENSÄ	71 785 000	71 785 000	51 985 000

Saamenkielinen ja saamen kielen opetus: Perusopetus, lukio, ammatillinen	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Saamenkielisten varhaiskasvatuspalvelut	240 000	120 000	240 000
Saamenkielisten ja romanikielisten äidinkielen opetus	75 000	75 000	75 000
Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen	500 000	500 000	500 000
Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaiset menot		300 000	500 000

Taiteen perusopetus

Valtionosuus ja –avustus

- Opetustuntikohtaisen taiteen perusopetuksen valtionosuus 84,6 M€ (2019: 79 milj. euroa). Kustannustason muutos ja –tarkistus 3,9 M€. HO: Taiteen perusopetuksen kehittäminen 2 M€.
- Valtionavustuksiin 1 300 000 euroa opetustuntikohtaista valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille ja 150 000 muiden kuin opetustuntikohtaista valtionosuutta saavien taiteen perusopetuksen järjestäjien harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin.
- Tuntimääriin korotus - musiikkioppilaitosten tunnit 1 658 000 (+5000 ot) ja muun taiteen perusopetuksen tunnit 179 200 (+38400 ot).
- opetustuntikohtainen yksikköhinta 79,79 €. (2019 76,82 €)
- Taiteen perusopetuksen asukaskohtainen osa sisältyy peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmään.
- Rahoitusuudistus käynnistetään, tehty selvitys, annettu lausunnot.

YLLÄPITÄJÄRAHOITUS 2020

Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

Kuntien rahoitusosuus

Ammatillinen koulutus

982,3 M€

Arvio 178 €/asukas

Lukiokoulutus

462 M€

Arvio 84 €/asukas

Sis. AMK-osuus 14,7 €/asukas

YHTEENSÄ 1444,3 M€

Arvio 262 €/asukas

Valtion rahoitusosuus

Ammatillinen koulutus

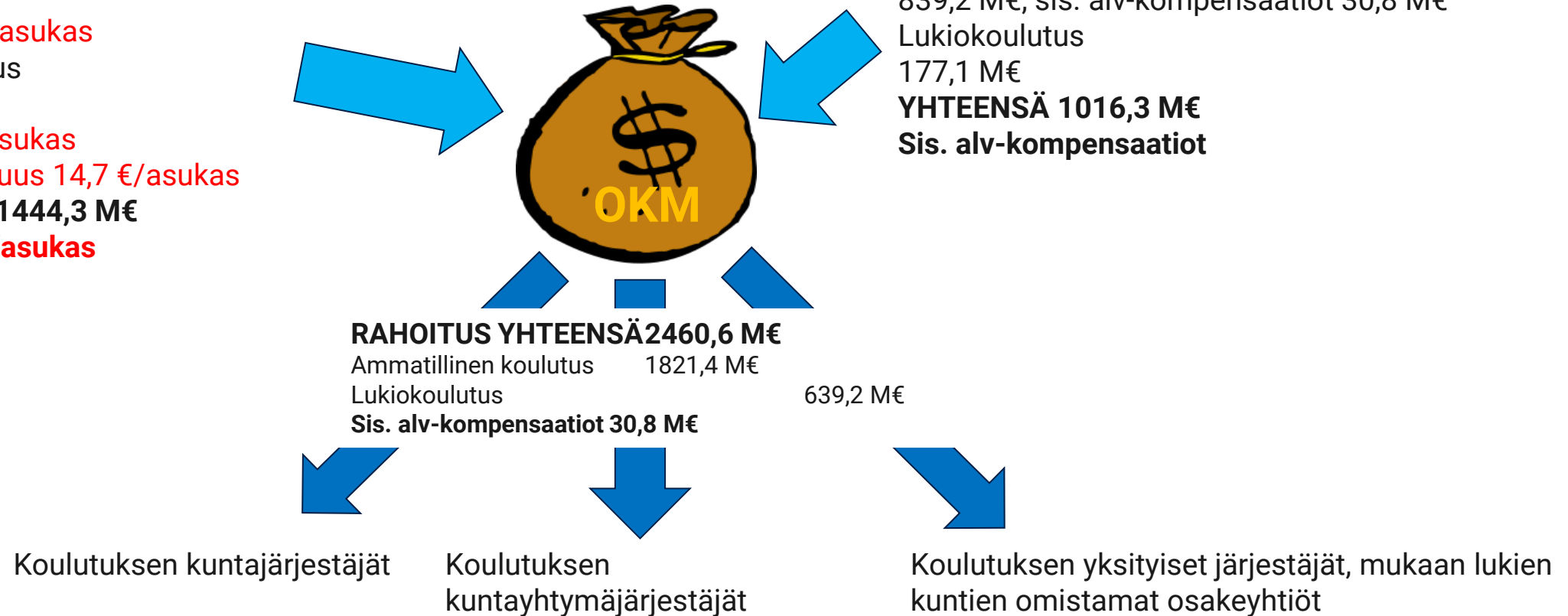
839,2 M€, sis. alv-kompensaatiot 30,8 M€

Lukiokoulutus

177,1 M€

YHTEENSÄ 1016,3 M€

Sis. alv-kompensaatiot

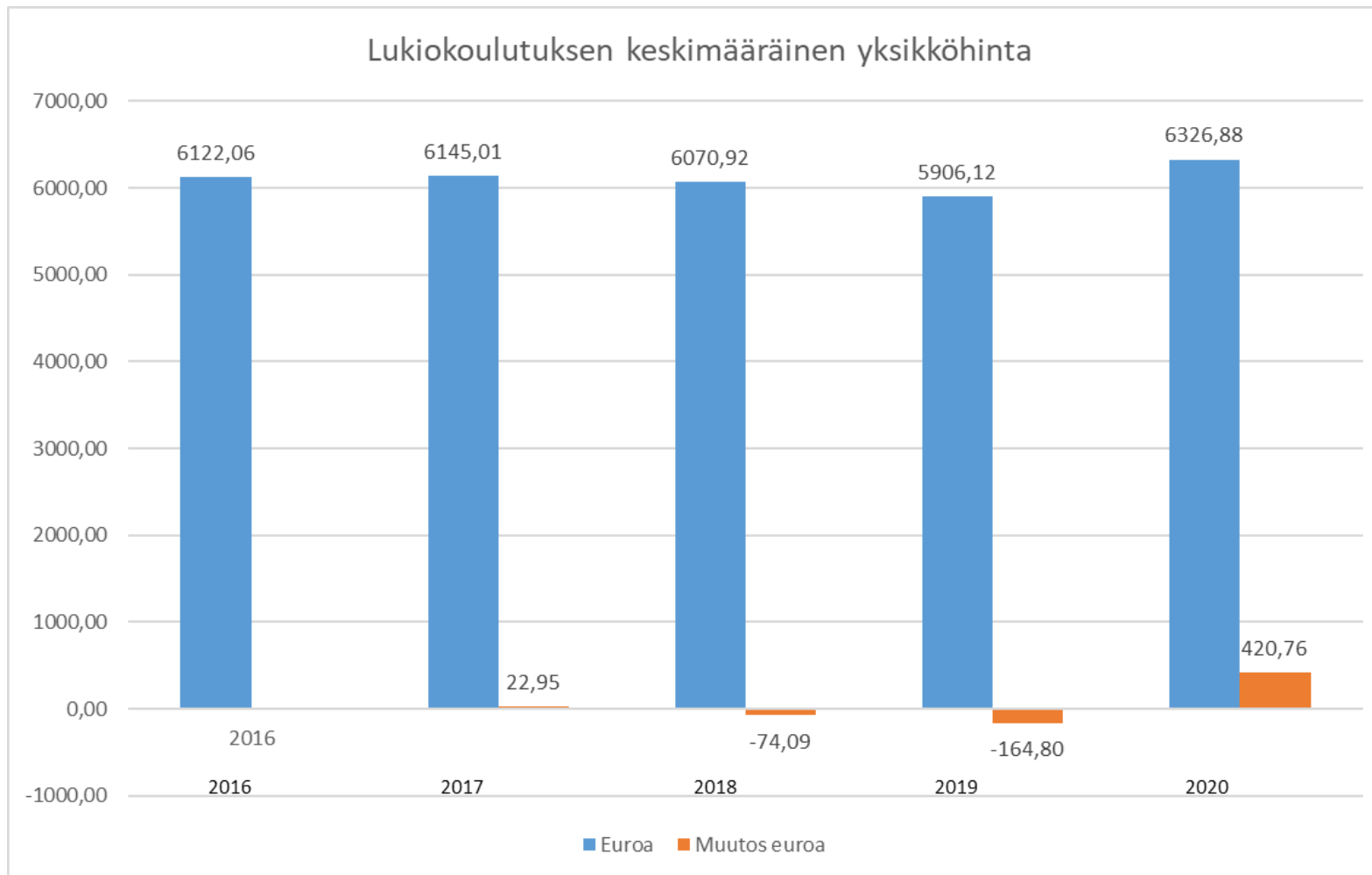
Lukiokoulutus ja lukioon valmistava koulutus

	2019	2020
■ Laskennalliset kustannukset	600 513 000	639 159 000
■ Kunnallinen lukiokoulutus	505 584 000	543 025 000
■ Yksityinen lukiokoulutus	57 276 000	56 922 000
■ Kunnallinen, aikuisten ops	20 211 000	20 501 000
■ Yksityinen, aikuisten ops	6 281 000	7 237 000
■ Erityinen koulutustehtävä	11 161 000	11 474 000
■ Rahoitusosuudet		

2019 Kunnat 440 279 000 €. Valtionosuus 160 234 000 €

2020 Kunnat 462 037 000 €. Valtionosuus 177 122 000 €

Laskennalliset kustannukset -3 milj. euroa eli -0,5 %. Vos -2,3 M€

Tasauskerroin 0,9146278 (2019)
Lukiokoulutus, kunnallinen 6357,86 €/opiskelija
Aikuisten ops, kunnallinen 3950,13 €/opiskelija

ORKL 23 b§:
vähimmäishinta
5860,80 €

Vapaa sivistystyö 158,0 M€

TAE2020	Valtionosuus	Valtionavustus	Yhteensä	Keskimäär. Yksikköhinta	Valtionosuus- suoritemäärä
Kansalaisopistot	82 348 000	3 012 000	85 360 000	84,63	1 698 329
Kansanopistot	44 334 000	2 206 000	46 540 000	297,48	241 834
Opintokeskukset	15 940 000	150 000	16 090 000	154,12	158 984
Kesäyliopistot	4 986 000	50 000	5 036 000	156,94	52 711
Yhteensä	147 608 000	5 418 000	153 026 000		
Kotosuunn.koulutus 100 %	4 927 000		4 927 000		
YHTEENSÄ	152 535 000	5 418 000	157 953 000		
Muutos 2019/2020	2 723 000				

Ammatillinen koulutus (839,2 M€)

	2019	2020
Ammatillisen koulutuksen määräraha yhteensä (ilman alv-kompensatioita)	1 732 761 000	1 789 850 000
Laskennallinen rahoitus	1 698 877 000	1 774 850 000
Strategiarahoitus	33 884 000	15 000 000
Kuntien rahoitusosuus	-955 537 000	-982 292 000
ALV-kompensatio: Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 § ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille aiheutuneista kustannuksista	25 027 000	29 770 000
ALV-kompensatio: Yksityiselle koulutuksen järjestäjälle korvattava kunnan tai kuntayhtymän luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta suoritettava arvonlisävero	1 000 000	1 000 000
Kompensatio opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja uuden opetusmetsämallin mukaisesti		824 000
Valtion talousarviomääräraha	803 251 000	839 152 000

Ammatillinen koulutus

- Perusrahoitus 70 %, suoritusrahoitus 20 % ja vaikuttavuusrahoitus 10 % laskennallisesta rahoituksesta.
- Selvitetään mahdollisuutta selkiyttää ja yksinkertaistaa rahoituksen määräytymisperusteita.
- Vuosien 2018 ja 2019 toteutettujen ammatillisen osaamisen pilottien perusteella arvioidaan tutkinnon perusteiden ja rahoitusjärjestelmän kehittämistarvetta niin, että tutkinnon osilla ja tätä pienemmillä osilla voitaisiin vastata nykyistä paremmin nopeasti ilmaantuviin ja rajatumpiin osaamistarpeisiin.
- Tiedonkeruut ja tilastointi uudistetaan asteittain.

Ammatillinen koulutus

Määrärahamuutokset 33 M€

Kilpailukyky sopimuksen vaikutus 10,7 M€, kustannustason muutos 2,8 % 21,8 M€

Työpaikkaohjaajien koulutukseen 2,5 M€ ja urheilijoiden koulutuksen 0,5 M€

Opiskelijavuosien poistuminen nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja osaamistarpeisiin vastaamiseksi -4,7 M€

Valtionavustukset (yhteiset menot) 13,2 M€ (26,6 M€)

- 1) ammatillisen koulutuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen sekä avustusten maksamiseen
  - 2) ammatillisen koulutuksen yhteisten tietoteknisten palvelujen rahoittamiseen, toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden ammatillisen koulutuksen yhteisten menojen rahoittamiseen
  - 3) Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kustannusten kattamiseen
  - 4) 1,7 M€ Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutuksena järjestämän koulutuksen ja majoituksen menoihin
  - 5) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
  - 6) enintään 8 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.
- Poistuu valtionavustus reformin toimeenpanon tukemiseen 2018-2019 -15 M€.

Yleinen kulttuuritoiminta on osana kunnan peruspalvelujen valtionosuusrahoitusta.

Taiteen tukemiseen kohdennetaan valtion rahoitusta yhteensä M€

	2020	2019
Rahapelitoiminnan voittovarot	237,6	246,3
Budjettivarat	218,5	201,5
YHTEENSÄ	456,1	447,7

Muutos 8,4 M€.

Museot, teatterit ja orkesterit

- Valtionapu 63,3 M€ (47 M€) +16,3 M€
- Lisäksi rahapelitoiminnan voittorahoissa 58 M€

Museot

- Alueellisiin tehtäviin 170 htv
- Valtakunnallisiin tehtäviin harkinnanvaraista korotusta 5,8 M€

Esittävä taide

- Valtionosuusuudistuksen toimeenpanoon liittyvään vapaan ammattilaiskentän kehittämiseen harkinnanvaraista avustusta 3 M€

Teatterit	Htv.	Lukumäärä	Hinta €/htv (alv 0)
	2020	2469	58452
	2019	2469	52225
	Muutos	0	6227
	Muutos %	0	12
Orkesterit	Htv.	Lukumäärä	Hinta €/htv
	2020	1033	52036
	2019	1033	49184
	Muutos	0	2852
	Muutos %	0	6
Museot	Htv.	Lukumäärä	Hinta €/htv
	2020	1250	72023
	2019	1183	67543
	Muutos	0	4480
	Muutos %	0	7

Museot, teatterit ja orkesterit

	Valtionosuudet budjettivaroista	Valtionosuudet rahapelitoiminnan voittovaroista	Yhteensä
Teatterit	31 669 000	26 069 000	57 738 000
Orkesterit	9 826 000	10 137 000	19 963 000
Museot	19 826 000	26 385 000	46 211 000
Yhteensä	61 321 000	62 591 000	123 912 000

Muutokset rahoitukseen

- HO: Esittävän taiteen vos-uudistus 1 M€
- Museoiden vos-uudistus ja esittävän taiteen valtionavustus 5 M€
- Kiky, kustannustason ja kustannuspohjan muutokset yhteensä 10,6 M€

Yleiset kirjastot

- Valtionosuus osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta
- OKM:n valtionavustukset 3 770 000 €.
  - Valtakunnalliseen ja alueellisiin kehittämistehtäviin 2,7 M€
  - Kirjastojen sisältötuotantoon, yleisten kirjastojen tietokanta- ja aineistopalvelujen tuottaminen ja muihin erityistehtäviin 0,9 M€
  - Avustukset viittomakielisen kirjaston toimintaan 0,2 M€.
  - Rahapelitoiminnan voittorahoista kohdennetaan kirjastolain mukaisten valtionavustusten maksamiseen kirjastoille ja kirjastojen valtion aluehallinnon alueelliseen ja muuhun kehittämiseen.

Taide- ja kulttuurilaitosten sekä –yhteisöjen tilakustannusavustuksiin 25,4 M€ (26,9 M€).

Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen 1 950 000 €

- Esim. museoiden sisältötuotanto, digitointi

Eräät avustukset 5,7 M€

- HO: rakentamisen prosenttiperiaatteen edistäminen 0,5 M€, kulttuurimatkailun vahvistaminen 2 M€, lukuliikkeen toiminnan jatkaminen 0,6 M€, lastenkulttuurin avustaminen 2 M€

Liikuntatoimi

- Liikkuva opiskelu –ohjelman määräraha poistetaan.
- Rahapelitoiminnan voittovaroista 150,7 M€ (154,7 M€), muutos -4 M€.
- Valtionosuusrahoitus 19,6 M€ (19,5 M€). Rahoitusperuste 12 euroa/asukas, ei muutosta.
- Valtionosuusprosentti 29,70 %.
- Rahoitus kattaa vain 3-4 % liikuntatoimen käyttömenoista.
- Liikuntapaikkarakentamiseen 32,4 M€, ei muutosta.

Nuorisotyö

Rahapelitoiminnan tuottoja 54,3 M€ (55,3 M€) sisältää 7,9 milj. euron valtionosuusrahoituksen.

Tasomuutos -1,1 M€.

Valtionosuusperuste ennallaan 15 euroa/alle 29-vuotias asukas

- Valtionosuusprosentti 29,70 %.

Nuorisotyö

Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

2019 talousarvio 21 023 000 euroa

2020 talousarvio 21 023 000 euroa

Määräraha jakaantuu

- Nuorten työpajatoiminta 14,7 milj. euroa
- Etsivä nuorisotyö ja EU:n nuorisotakuun toteuttaminen 6,3 milj. euroa
- Rahapelitoiminnan tuotoista nuorisotyön edistämiseen osoitetaan lisäksi etsivän nuorisotyön tukemiseen 7,1 milj. euroa (+0,5 M€).
- Talousarvio sisältää kertamenon poiston -1,5 M€ sekä HO2019 mukaisen työpajatoiminnan tukemisen 1,5 M€.

Talousarviovalmistelu etenee

- Hallituksen budjettiriihi 17.-18.9.2019
- Talousarvioesityksen, Julkisen talouden suunnitelman, Kuntatalousohjelman julkistaminen 7.10.2019.

Talousarvioesitys tarkentuu

Tulevaisuusinvestoinnit

- Osaaminen 730 M€
- Kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö 120,1 M€

Kiitos!

Päivi Väisänen-Haapanen

0503718273

paivi.vaisanen-haapanen@kuntaliitto.fi

@HaapaPaivi

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

